



ระบบข้อมูลพืชผัก มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สาขาพืชผัก ภาควิชาพืชสวน คณะผลิตกรรมการเกษตร

กุยช่าย

นิพนธ์ ไชยมงคล

กุยช่ายจีน (Chinese chives; *Allium tuberosum* Rottler ex. Sprengel) Kau Tsoi/ Lu chai/ Jiu Cai /Gow Choy (จีน) Nira (ญี่ปุ่น) อยู่ในวงศ์หอม Alliaceae (Amaryllidaceae) ประกอบด้วยสายพันธุ์ต่าง ๆ มากกว่า 500 สายพันธุ์ มีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน นิยมบริโภคในแถบเอเชีย ผลผลิตประมาณ 75,000 ตันต่อปี เป็นพืชข้ามปี มีสองสายพันธุ์คือ กุยช่ายใบ และ กุยช่ายดอก (Gil Tsoi) เจริญจากเหง้าขยายเป็นกอใหญ่ ใบสีเขียว ค่อนข้างแข็ง และปลายใบมนงอเล็กน้อย ใบกว้าง 5-10 มิลลิเมตร ยาว 20-30 เซนติเมตร เหง้า (rhizome) ทำหน้าที่สะสมอาหาร ประกอบด้วยตาหน่อซึ่งเจริญเป็นใบต่อไป เมื่อใบเจริญเต็มที่ มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม พืชจะแทงก้านดอกจากเหง้า ดอกสีขาว



สายพันธุ์

กุยช่ายใบ Broad Leaf, Ping, Ping Hybrid F1, Giant Belt

กุยช่ายดอก Tai Jiu

สภาพแวดล้อม

ในสภาพแวดล้อมที่มีช่วงแสงสั้น อุณหภูมิต่ำ กุยช่ายจะพักตัว หยุดชะงักการเจริญ การทำลายระยะพักตัวสามารถทำได้โดยการเพิ่มช่วงแสง (เปิดไฟในเวลากลางวัน) หรือผ่านอุณหภูมิต่ำเป็นระยะเวลานาน ในสภาพช่วงแสงยาวจะกระตุ้นให้เกิดการเจริญของดอก ในบางสายพันธุ์ต้องการอุณหภูมิต่ำสำหรับการเจริญของดอก

อุณหภูมิ 20 ° ซ เหมาะสำหรับการเจริญของกุยช่าย

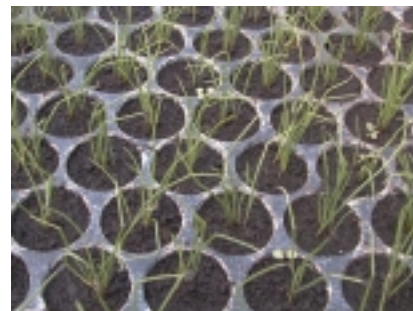
สภาพดิน

ดินที่เหมาะสมสำหรับการเจริญของกุยช่ายคือดินที่ร่วนซุย มีหน้าดินหนา อินทรีย์วัตถุสูง ระบายน้ำได้ดี pH 6.5-6.8

การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยเมล็ดหรือการแยกกอ

การปลูกโดยการเพาะเมล็ด เมล็ดหนัก 3-4 กรัม มีจำนวน 1000 เมล็ด ก่อนเพาะควรแช่เมล็ดในน้ำผสม โฟสเฟอรัสไฮดรอกไซด์ (13-0-50) เข้มข้น 0.1 % เวลา 1 ชั่วโมง นำออกมาใส่ในผ้าเปียก ใส่ตู้เย็นด้านล่าง (5 ° ซ) เป็นเวลา 3-5 วัน นำออกมาผึ่งให้ผิวแห้ง เพื่อความสะดวกในการเพาะเมล็ด



การหยอดเมล็ดอาจใช้ถาดเพาะและหยอดเมล็ด 3-5 เมล็ดต่อหลุม

อุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการงอกของเมล็ดอยู่ระหว่าง 15-20 ° ซ เมล็ดจะงอกภายในเวลา 7-14 วัน รักษาความชื้นในวัสดุเพาะให้สม่ำเสมอ เพื่อช่วยในการงอกของเมล็ด

อายุกล้า 55-60 วันหลังเพาะเมล็ด ระยะปลูก 12-20 ต้นต่อตารางเมตร หรือใช้ระยะปลูก 30 x 30 เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์และความอุดมสมบูรณ์ของดิน ใช้จำนวนต้นกล้า 3-4 ต้นต่อหลุม

การปลูกโดยการแยกกอ ใช้ต้นแม่พันธุ์อายุ 6 เดือนขึ้นไป ขุดและแยกกอปลูก ก่อนปลูกควรตัดใบออก เพื่อลดการคายน้ำ ตัดรากให้ยาว 1-2 เซนติเมตร ปลูก 3-4 ต้นต่อหลุม

การปลูกกฤษฎายแต่ละแปลงใช้เวลา 3 ปี หลังจากนั้นควรทำการแยกกอและเตรียมแปลงปลูกใหม่



การใส่ปุ๋ย

เนื่องจากมีระบบรากต้นและใช้ระยะเวลาปลูกนาน เตรียมดินให้ดี ไนโตรเจน จำเป็นสำหรับการเจริญเติบโต ฟอสฟอรัส ช่วยในการเจริญของต้นกล้า โพแทสเซียมจำเป็นสำหรับการเจริญเติบโตและการเคลื่อนย้ายอาหารไปสะสมในเหง้า ซัลเฟอร์เป็นแหล่งกลิ่นของหอม ในกรณีที่ไม่ต้องการกลิ่นแรง ควรลดปริมาณซัลเฟอร์ แมกนีเซียม ช่วยในการสร้างเม็ดสีเขียว ซึ่งจำเป็นสำหรับการสร้างอาหาร ซิงค์ ช่วยเพิ่มผลผลิต

- เจาะร่องปลูก ใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก อัตรา 2 กิโลกรัมต่อตารางเมตร
- ก่อนปลูกใส่ปุ๋ย 12-24-12 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่
- หลังย้ายปลูก 7 วัน ควรใส่ปุ๋ย 21-0-0 (แอมโมเนียมซัลเฟต) ในดินที่เป็นด่าง อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 13-0-0-26 (แคลเซียมไนเตรท) ในดินที่เป็นกรด อัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่
- หลังย้ายปลูก 1 เดือน ใส่ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก อัตรา 1 กิโลกรัม ปุ๋ย 13-13-21 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ และ 21-0-0 ในดินที่เป็นด่าง อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 13-0-0-26 ในดินที่เป็นกรด อัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่
- หลังย้ายปลูกทุก 3 เดือน ใส่ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก อัตรา 1 กิโลกรัม ปุ๋ย 13-13-21 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ และ 21-0-0 ในดินที่เป็นด่าง อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 13-0-26 ในดินที่เป็นกรด อัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่
- หลังการเก็บเกี่ยว ใส่ปุ๋ย 21-0-0 ในดินที่เป็นด่าง อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 13-0-26 ในดินที่เป็นกรด อัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่
- วิธีการใส่ปุ๋ยหลังย้ายปลูก เจาะหลุมห่างจากต้น 10 เซนติเมตร ด้านใดด้านหนึ่ง และใส่อีกด้านหนึ่งในครั้งต่อไป
- ฉีดพ่นปุ๋ยเกล็ดหรือปุ๋ยน้ำที่มีธาตุอาหารหลักและธาตุอาหารรอง ในรูปสารละลายทางใบ ทุกอาทิตย์

การคลุมแปลงปลูก

ควรใช้วัสดุคลุมแปลงปลูก เช่น ฟางข้าว เพื่อลดอุณหภูมิดิน รักษาความชื้นและป้องกันวัชพืช พลาสติกสีเงินลดอุณหภูมิดิน พลาสติกสีดำเพิ่มอุณหภูมิ

ในแปลงที่ไม่คลุมแปลงปลูก ควรพรวนดินต้น เพื่อกำจัดวัชพืชขึ้นแข่งขันอาหาร



การให้น้ำ

ควรให้น้ำสม่ำเสมอ พืชจะชะงักการเจริญในกรณีที่ขาดน้ำ และการให้น้ำมากเกินไปอาจทำให้รากและเหง้าเน่า ใบเหลือง ตาย

ระบบการให้น้ำที่เหมาะสมคือแบบน้ำหยด อาจจะใช้ระบบพ่นฝอยหรือรดน้ำเข้าแปลง แต่ควรระวังในกรณีที่ใบเปียก โรคจะเข้าทำลายได้ง่าย

การผลิตกุยช่ายขาว



ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการผลิตกุยช่ายขาวคือ 3 เดือนหลังย้ายปลูก (90 วัน) เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง นิยมปลูกในเดือนกรกฎาคม เริ่มเก็บเกี่ยวในเดือนตุลาคม-มีนาคม

- ใช้เมล็ดที่คมตัดใบออกให้ชิดดินทั้งกอ (ขายเป็นกุยช่ายเขียว)

- ใช้

กระถางดินเผาครอบต้น โดยใช้กระถางทรงกระบอก ขนาดปากกว้าง 7 นิ้ว ก้นกระถางกว้าง 8 นิ้ว คลุมสูง 12 นิ้ว ครอบให้ชิดดินและปิดไม่ให้แสงผ่าน

- ในประเทศจีนนิยมใช้อุโมงค์ไม้ไผ่ ปิดด้วยฟางหรือกระดาษหนา
- ทอยครอบและเก็บเกี่ยวปริมาณตามความต้องการของตลาด
- หลังเก็บเกี่ยว 1 เดือน (ปล่อยให้ใบเจริญ) ตัดใบออกขายเป็นกุยช่ายเขียวและเริ่มครอบใหม่ กระถางใหม่ เพื่อผลิตกุยช่ายขาว



การเก็บเกี่ยว



สามารถเก็บเกี่ยว 3-9 ครั้งต่อปี ขึ้นอยู่กับพันธุ์ สภาพแวดล้อมและการดูแลรักษา ระยะเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือเดือนตุลาคม-มีนาคม

กุยช่ายขาว เก็บเกี่ยวหลังจากใช้กระถางครอบหรือคลุมแปลงประมาณ 2 อาทิตย์ เก็บเกี่ยวเมื่อใบมีความยาว 20 เซนติเมตร

ตัดโคนใบชิดดิน ล้างด้วยน้ำเย็น ตัดแต่งส่วนที่ถูกทำลายโดยโรค แมลง หรือแผลที่เกิดจากการขนส่ง และเศษ

วิธีขึ้นที่ปลอมปน

เก็บไว้ในที่ร่มป้องกันแสงอาทิตย์ ในระหว่างเก็บรักษาและขนส่ง

กุยช่ายดอก เก็บเกี่ยวระยะดอกตูม ตัดโคนก้านดอกยาว 30-40 เซนติเมตร

ใบมีอัตราการหายใจและคายน้ำสูง ควรเก็บรักษาในที่มิดชิด ภูมิคุ้มกันต่ำ ความชื้นสัมพัทธ์สูง โดยบรรจุในถุงพลาสติก เก็บในอุณหภูมิ 0 ° ซ ความชื้นสัมพัทธ์ 95 %

ราคาขายส่งกุยช่าย

ชนิดพืช	2545			2546		
	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม	มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม
ใบกุยช่ายขาว	48.00	28.00	48.00	48.00	48.00	43.20
ใบกุยช่ายเขียว	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	9.00
ดอกกุยช่าย	35.00	35.00	35.00	38.00	38.00	38.00

เอกสารอ้างอิง

สถานีเกษตรหลวงปางดะ 2546 การปลูกกุยช่ายขาว มุลินีโครงการหลวง เชียงใหม่

Hyde Brenda. 2547. Growing and Using Garlic Chives. The Garden Path. <http://www.seedof-knowledge.com/garlic-chives.html>, p3.

Rubatzky, E.V. and Yamaguchi, M. 1997. Chinese Chives. Principles, Production, and Nutritive Values, World Vegetable. Second Edition. ITP International Thompson Publishing. New York. pp 128-130.